

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра іспано-італійської філології

**ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ПРИ ВСТУПІ ДО АСПІРАНТУРИ
(філологічні та нефілологічні спеціальності)**

Укладачі:

д.філол.н., проф. **Корбозерова Н.М.**
к.філол.н., асист. **Курченко О.О.**

Рецензенти:

д.філол.н., професор,
зав. кафедри романських та перекладу
Київського національного
лінгвістичного університету
Данилич В. С.

к.філол.н., асистент
кафедри іспано-італійської філології
Інституту філології
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
Толстова О.Л.

Затверджено
на засіданні кафедри
іспано-італійської філології
протокол № 7
від 19 лютого 2013 року

Затверджено
Вченою радою Інституту філології
протокол № 8
від 26 березня 2013 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту з іноземної мови розроблено відповідно до навчального плану Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка та призначено особам, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста або магістра з відповідних і спеціальностей, і які вступають на навчання в аспірантурі за нефілологічним та філологічним напрямками.

На вступному іспиті до аспірантури кандидати повинні продемонструвати високий рівень сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій. *Функціональна компетенція* включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари. *Мовна компетенція* передбачає володіння кандидатом орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. *Мовленнєва компетенція* охоплює рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать аудіювання та читання:

Аудіювання:	<ul style="list-style-type: none">– розуміти запитання екзаменаторів– розуміти короткі висловлення й коментарі екзаменаторів– розуміти основний зміст і деталі аудіотекстів– розуміти нормативне усне мовлення, живе або в запису, як на близькі, так і на незнайомі теми, які звичайно зустрічаються в особистому суспільному, академічному або професійному житті. Лише надзвичайний фоновий шум, неадекватна структура висловлювання та/або вживання ідіоматизмів впливає на здатність розуміти почуте– розуміти поживлену розмову носіїв мови– розуміти основне з лекцій, розмов і доповідей та інших форм академічної/професійної презентації, які за змістом і лінгвістично є складними– розуміти повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких нормативне– розуміти нормативне мовлення, яке здебільшого зустрічається в суспільному, професійному або академічному житті, і визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як зміст інформації– розуміти більшість теленовін і передач про поточні справи– розуміти документалістику, інтерв'ю, ток-шоу тощо
Читання:	<ul style="list-style-type: none">– читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;– володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);– робити висновки й умовиводи на основі переробки

отриманої інформації

До продуктивних умінь належать говоріння, письмо та переклад:

Говоріння:	<p>Монологічне мовлення:</p> <ul style="list-style-type: none">– представляти себе;– володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;– володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);– проводити презентації;– робити коротке непідготовлене повідомлення, поєднуючи елементи опису, оповідання й міркування;– виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями <p>Діалогічне мовлення:</p> <ul style="list-style-type: none">– починати, вести й завершувати бесіду;– вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т.ін.– уміти всановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією/ дискусія/ диспут у ході семінарів, конференцій тощо)
Письмо:	<p>– реалізувати на письмі комунікативні наміри:</p> <ul style="list-style-type: none">• писати зрозумілі, детальні тексти на ряд знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи з певної кількості джерел;• писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого звязного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;• писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки;• продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;• писати анотації;• писати тези/ доповіді• використовувати правила написання слів та пунктуації, проте може спостерігатися вплив рідної мови <p>– фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування/ аудіювання</p>
Переклад:	<ul style="list-style-type: none">– працювати з двомовним та одномовним словником;– вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;– давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення

Рівень володіння іноземною мовою вступників має бути не нижче рівня B2-C1 відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій Ради Європи з питань освіти.

СТРУКТУРА ІСПИТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступний іспит до аспірантури для студентів нефілологічних спеціальностей відбувається у формі комплексного письмового тесту, який складається з двох частин і містить низку завдань різних рівнів складності, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій.

Частина I Мовленнєва компетенція.

Блок 1. Читання. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетенції в читанні, а саме: детальне розуміння змісту прочитаного, вміння встановлювати значення лексико-граматичних одиниць на основі контексту, знання засобів організації дискурсу. Кількість завдань – 2.

Тестове завдання 1. Кандидати мають прочитати текст обсягом 1000-1200 одиниць і визначити, які з наведених після тексту речень належать до тієї чи іншої частини тексту. Кількість речень – 12. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал; максимальна кількість балів – 12.

Тестове завдання 2. Кандидати мають прочитати 7 коротких текстів загальним обсягом до 900 слів і підібрати для кожного з них назву зі списку, що пропонується. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал; максимальна кількість балів – 7.

Максимальна кількість балів за перший блок тесту – 19.

Блок 2. Письмо. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, перевіряють рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі. Кількість завдань – 2.

Тестове завдання 1. Кандидати мають завершити лист, що містить 10 пропусків, підбираючи необхідні слова. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал; максимальна кількість балів – 10.

Тестове завдання 2. Кандидати мають заповнити реєстраційну форму учасника наукової конференції з урахуванням інформації, що подається. Кількість питань – 15. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал; максимальна кількість балів – 15.

Максимальна кількість балів за другий блок тесту – 25.

Частина II Мовна компетенція

Блок 3. Лексика та Граматика. Метою лексико-граматичного тесту є перевірка рівня сформованості лексичної та граматичної компетенцій у межах бакалаврської програми, а саме здатність конструювати граматично правильні форми, використовуючи лексичні одиниці, які відповідають ситуації спілкування.

Тестове завдання 1. Кандидати мають заповнити пропуски в тексті, обираючи одну мовну одиницю з чотирьох запропонованих. Кількість пропущених мовних одиниць – 20. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал; максимальна кількість балів – 20.

Тестове завдання 2. Кандидати мають виявити зайві мовні одиниці (помилки) в тексті. Кількість рядків тексту для аналізу – 13. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал; максимальна кількість балів – 13.

Максимальна кількість балів за третій блок тесту – 33.

Тестові завдання базуються на фахових текстах, що можуть бути різними за стилем, жанром і тематикою.

Під час виконання тесту користуватися будь-якими довідниковими джерелами, включаючи словники, **не дозволяється.**

Час виконання тесту – 2 години.

Максимальна кількість балів за письмове опитування – 77.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Бали (%)	69-77%	57-68%	45-56%	26-44%	7-25%
Оцінка (вербальна)	відмінно	добре	задовільно	незадовільно	Тест вважається невиконаним

Вступний іспит до аспірантури для студентів філологічних спеціальностей відбувається в усно-письмовій формі, і включає комплексний письмовий тест (див. вище) та усну співбесіду. Метою співбесіди є перевірка рівня сформованості вмінь монологічного та діалогічного мовлення. Кожному кандидату пропонується одна з 7 тем, що вивчаються у межах магістерської програми. Кандидати не мають часу на підготовку усної відповіді.

Тривалість усного опитування – до 15 хвилин.

Максимальна кількість балів за усне опитування – 25.

Максимальна кількість балів за іспит (комплексне письмове та усне опитування) – **100.**

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Говоріння (усна співбесіда) оцінюється з урахуванням п'яти параметрів: фонетична та граматична правильність, лексична відповідність, організація дискурсу та інтерактивність.

- *Оцінювання фонетичної правильності:*

5 балів – повне дотримання орфоепічних норм;
4 бали – 1-2 незначні порушення орфоепічних норм, що не призводять до будь-яких ускладнень і непорозумінь;
3 бали – 3-4 порушення орфоепічних норм, що не призводять до непорозуміння;
2 бали – системні порушення орфоепічних норм, що ускладнюють сприйняття та розуміння мовлення кандидата, спонукають співрозмовника перепитувати та просити про повторення;
1 бал – грубі численні порушення орфоепічних норм, що спонукають співрозмовника постійно перепитувати, просити про повторення та заважають сприйняттю мовлення; зрозуміла вимова дуже обмеженого мовного репертуару;
0 балів – недотримання орфоепічних норм, що унеможлиблює розуміння мовлення кандидата.

- *Оцінювання граматичної правильності:*

5 балів – повне дотримання граматичних норм;
4 бали – 1-2 незначні граматичні помилки, що є майже непомітними, можуть бути виправлені самим кандидатом і не призводять до будь-яких ускладнень і непорозумінь;
3 бали – 3-5 граматичних помилок, які не призводять до непорозуміння;
2 бали – системні грубі граматичні помилки, що заважають сприймати та розуміти мовлення кандидата, змушують співрозмовника перепитувати та просити про повторення;
1 бал – обмежений контроль деяких простих граматичних структур і речень, фраз, виразів, що припускає грубі численні граматичні помилки та унеможлиблює повне розуміння мовлення кандидата;
0 балів – недотримання граматичних норм, що не дозволяє адекватно сприймати та розуміти мовлення кандидата.

- *Оцінювання лексичної правильності:*

5 балів – демонстрація багатства словникового запасу відповідно ситуації спілкування;
4 бали – демонстрація багатства словникового запасу, що припускає 1-2 незначні лексичні помилки, які не призводять до ускладнень і непорозумінь;
3 бали – достатній словниковий запас, що дозволяє успішно виконувати комунікативні завдання, припускає 3-5 лексичних помилок, які не призводять до непорозуміння;
2 бали – використання переважно простої лексики, яка не відповідає ситуації спілкування, що змушує співрозмовника перепитувати та просити про повторення, щоб уникнути непорозуміння;
1 бал – дуже обмежений словниковий запас, що припускає системні грубі лексичні помилки, які значною мірою ускладнюють процес сприйняття та унеможлиблюють повне розуміння мовлення кандидата;
0 балів – недостатній словниковий запас при недотриманні лексичних норм, що не дозволяє адекватно сприймати та розуміти мовлення кандидата

- *Оцінювання дискурсивних умінь:*

5 балів – демонстрація здатності продукувати зв'язні усні висловлювання широкого діапазону без будь-яких вагань, керувати своїм мовленням у плані тематичної та логічної організації, стилю та реєстру, а також риторичної ефективності;

4 бали – демонстрація дискурсивних вмінь, що припускає 1-2 незначні порушення організації дискурсу, які є майже непомітними і практично не впливають на ефективність мовлення кандидата;

3 бали – достатні знання правил і засобів організації дискурсу, що дозволяє продукувати переважно зв'язне мовлення, контролювати та адаптувати його відповідно до ситуації й теми розмови, припускає 3-5 незначних дискурсивних порушень, які не призводять до непорозуміння

2 бали – продукування переважно коротких, простих висловлювань з помітними порушеннями правил організації дискурсу, що змушує співрозмовника перепитувати та просити про повторення, щоб уникнути непорозуміння

1 бал – продукування обмеженої кількості дуже простих усних висловлювань зі значними зусиллями, що припускає системні грубі порушення організації дискурсу, численні паузи та вагання; ускладнює комунікативний процес і не дозволяє реалізувати комунікативні наміри в повному обсязі

0 балів – нездатність продукувати зв'язні усні висловлювання відповідно до комунікативного завдання, що унеможливорює мовленнєве спілкування

• *Оцінювання інтерактивності:*

5 балів – демонстрація здатності ефективно взаємодіяти з партнером по комунікації в різних ситуативних контекстах, що передбачає знання правил і порядку інформаційного обміну, володіння сценаріями та механізмами міжособистісної взаємодії, включаючи координацію комунікативних намірів і способів їх реалізації;

4 бали – демонстрація успішної мовленнєвої взаємодії зі співрозмовником, що припускає 1-2 комунікативні збої, які є майже непомітними і нейтралізуються подальшими мовленнєвими діями кандидата;

3 бали – достатнє володіння сценаріями та механізмами міжособистісної взаємодії, що припускає 3-5 комунікативних збоїв, які можуть бути нейтралізовані подальшими мовленнєвими діями кандидата і не призводять до непорозуміння;

2 бали – системні порушення правил інформаційного обміну, що змушує співрозмовника перепитувати та просити про повторення для досягнення порозуміння;

1 бал – обмежене володіння механізмами міжособистісної взаємодії, що припускає грубі численні порушення правил інформаційного обміну, значною мірою ускладнює комунікативний процес і не дозволяє досягти повного порозуміння;

0 балів – відсутність вмінь і навичок взаємодіяти з комунікативним партнером, що унеможливорює міжособистісне спілкування.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Бали (%)	90-100%	76-89%	60-75%	26-59%	0-25%
Оцінка (вербальна)	відмінно	добре	задовільно	незадовільно	Тест вважається невиконаним

НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА ІСПИТ

ІТАЛІЙСЬКА МОВА

Граматичний матеріал

- Classi delle parole (lessico e funzioni)
- Articoli
- Tipi principali di nomi e di pronomi
- Tipi e forme di aggettivi e di avverbi
- Funzioni e classi dei verbi
- Variazione nel gruppo verbale: tempo, aspetto, voce, uso modale
- Tipi delle frasi
- Elementi e strutture delle frasi
- Concordanza soggetto-verbo
- Negazione
- Ordini possibili delle parole
- Subordinazione, coordinazione ed ellisse
- Tipi delle frasi
- Discorso indiretto

Ситуації спілкування

- Natura e funzioni del linguaggio umano
- Ruolo della lingua italiana nel mondo di oggi
- La mia specializzazione, le prospettive professionali ed aspettative di carriera
- Il campo nel quale mi specializzo: i suoi principali settori
- Eminentissimi scienziati nel campo della mia specializzazione e le loro opere
- I miei interessi ed ambizioni scientifici
- Metodi della ricerca scientifica contemporanea

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Грейзбард Л. Corso d'italiano. М.: Высшая школа, 1974.

Магушинець І.І. Lettura analitica (Посібник з аналітичного читання з італійської мови та літератури). – К. – 2004.

Магушинець І.І. La questione della lingua (Посібник з теоретичної граматики італійської мови). – К. – 2005.

- Магушинець І.І.* Lingua, linguaggio, stile, metrica (Посібник з теоретичних та практичних курсів спеціальності «Італійська мова і літератури»). – К. – 2008.
- Пономаренко О.В.* Фонетика італійської мови. – Київ: ВПЦ Київський університет, 2003. – 76 с.
- Щекина.* Итальянский язык: устный перевод. – М.: Наука, 1986. – 230с.
- Bruni Francesco, Fornasiero Serena, Tamiozzo Goldmann Silvana.* Manuale di scrittura professionale (dal curriculum vitae ai documenti aziendali). – Bologna: Zanichelli. – 2005. – 208 p.
- Di Maurizio Dardano e Pietro Trifone.* La nuova grammatica della lingua italiana. – Bologna: Zanichelli – 1997.
- Di Maurizio Dardano e Pietro Trifone.* Grammatica italiana con nozioni di linguistica. – Terza edizione. – Bologna: Zanichelli. – 1995.
- Janfrancesco E.* Parla e scrivi. – Firenze, 1990.
- Katerin Katerinov.* La lingua italiana per stranieri. – Perugia: Edizioni Guerra, 1985. – 510 p.
- Katerinov K., Boriosi Katerinov M.C.* La lingua italiana. - Perugia: Edizioni Guerra, 1985. – 510p.
- Lidina I.* L'italiano avanzato. - М.: Высшая школа, 1980.
- Ponomarenko O.* Fonetica teorica d'italiano. – Київ: ВПЦ Київський університет, 2006. – 420 с.
- Ponomarenko O.* Fonetica pratica della lingua italiana. – Київ: ВПЦ Київський університет, 2006. – 220 с.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

ІТАЛІЙСЬКА МОВА

1. Lettura

Compito 1. *Leggi il testo ed scegli la risposta più adatta (una per ogni domanda).
Scrivi le lettere delle risposte sotto i numeri delle domande nel tuo foglio di risposte.*

- Dalla costa partenopea e salernitana, tra Capo Miseno ed Amalfi, si erge uno scoglio che è come un sogno perso nell'azzurro cobalto del suo mare. È l'isola mediterranea invidiata ed esaltata nelle liriche più famose. È Capri. Il profumo dei fiori, la raffinata sfaccettatura dei colori, le reminiscenze di un
- (5) passato millenario, l'ammaliante silenzio rotto solo dal lacerante grido dei gabbiani, sono alcune delle caratteristiche della favola che vi raccontiamo. Il primo scopritore di Capri fu Augusto nel 29 a.C. che innamoratosi dell'isola la toglie dalle dipendenze di Napoli scambiandola con la fertile Ischia. Inizia il suo dominio privato seguito dalla fiorente edilizia che il suo successore
- (10)

Tiberio attuò dal 27 al 37 d.C., con la costruzione di ben 12 ville.

I primi abitanti dell'isola furono i Teleboi che si stabilirono a Capri nell'VIII secolo a.C. Dell'antica acropoli greca restano solo le mura di fortificazione. Nel 1906 durante i lavori di ampliamento nell'albergo Quisisana furono
(15) rinvenuti dal medico caprese Ignazio Cerio alcuni resti di animali preistorici ed armi in pietra. Il nome di Capri, secondo alcuni storici, deriverebbe dal greco *Kapros* – cignale. Altri invece, l'attribuiscono all'origine latina, cioè *Capreaecapre*. L'isola ha una superficie di 10,36 Km², una lunghezza massima di 6,17 Km, in senso est-ovest, una larghezza massima di 2,75 Km e minima di 1,2 Km. Il perimetro costiero misura circa 17 Km.

(20) I grandi eventi politici che si svolsero tra il VI ed il XIX secolo a Napoli, con il succedersi delle dinastie Angioine, Aragonesi, Spagnole e Borboniche, ebbero a Capri scarsi riflessi. L'isola esposta alla scorreria Musulmana restava abbandonata a sé stessa e la migliore difesa dei capresi era quella di
(25) disertare l'abitato della Marina per rifugiarsi sulle alture, creando Anacapri. Capri era povera di risorse e con una popolazione decimata dalle piraterie e dalla peste.

Fra il Seicento ed il Settecento, si aggiunse la rivalità dei due Comuni di
(30) Capri ed Anacapri, per la non facile regolamentazione dei reciproci diritti di giurisdizione civile ed ecclesiastica. Attraverso l'ultima eroica vicenda di sbarchi i Francesi completarono le fortificazioni sull'isola e vi restarono fino al crollo della potenza Napoleonica e alla restaurazione Borbonica del 1815. Capri esce così dal lungo letargo e si affaccia entusiasta alla vita romantica dell'800.

Iniziarono le corse verso l'isola beata di solitudine e di semplicità paesana, i soggiorni prolungati e le residenze definitive di artisti, di scrittori, di poeti stranieri. L'albergo Pagano, il primo albergo di Capri, ospitò nel 1826 il tedesco Augusto Kopisch. L'esodo degli intellettuali russi, dopo la guerra russo-giapponese del 1905, contribuì a fare di Capri, un rifugio letterario-politico. In quegli anni giunse Massimo Gorki, accolto benevolmente dall'ambiente cosmopolita dell'isola. Nella letteratura contemporanea due scrittori si dividono il primato della letteratura caprese: lo svedese Axel Munthe e l'isolano Edwin Cerio.

1. Quale delle affermazioni è giusta, secondo le linee 1-8 del testo?

- (A) Prima del 29 a.C. Capri durante certo periodo di tempo dipendeva da Napoli.
- (B) L'isola di Capri si vede bene da Capo Miseno ed Amalfi.
- (C) Augusto nel 29 a.C. toglie dalle dipendenze di Napoli Capri insieme alla fertile Ischia.
- (D) Capri e Ischia sono due scogli nel Mediterraneo.

(E) La fiorente edilizia che attuò Augusto, successore di Tiberio, dal 27 al 37 d.C. rese Capri l'isola più famosa al mondo.

2. Secondo le linee 10-15 del testo, quale delle affermazioni è giusta?

(A) Il nome di Capri deriva dal greco *Kapros*.

(B) Il nome di Capri deriva dal latino *Capreaecapre*.

(C) Il nome di Capri, secondo alcuni storici, deriverebbe dal greco *Kapros* - cigno. Altri invece, l'attribuiscono all'origine latina.

(D) *Kapros* in Greco significa "cignale".

(E) Nel 1907 durante i lavori di ampliamento nell'albergo Quisisana furono rinvenuti alcuni resti di animali preistorici ed armi in pietra.

3. Secondo il testo, quando Capri diventa un'isola molto visitata?

(A) Nel 29 a.C.

(B) Nell'VIII secolo a.C.

(C) Nel 1906.

(D) Fra il Seicento ed il Settecento.

(E) Nell'Ottocento.

4. Secondo le linee 16-20 del testo, quale delle affermazioni è giusta?

(A) I grandi eventi politici che si svolsero tra il VI ed il XIX secolo a Napoli ebbero riflessi importanti nella storia dell'isola.

(B) I grandi eventi politici che si svolsero tra il VI ed il XIX secolo a Napoli non ebbero a Capri nessun riflesso.

(C) Tra il VI ed il XIX secolo a Napoli si succedevano le dinastie Borboniche, Spagnole, Aragonesi e Angioini.

(D) Per difendersi dalla scorreria Musulmana la popolazione si rifugia nelle montagne creando Anacapri.

(E) Gli abitanti di Capri erano numerosi.

5. Secondo il testo, Capri...

(A) ...è un'isola, non è un comune.

(B) ... è nel Mare Tirreno

(C) ... è nel Golfo di Napoli.

(D) ...è il nome della famosa isola e di un suo comune.

(E) ... ospitò nel 1926 il tedesco Augusto Kopisch.

6. Secondo le linee 21-32 del testo, quale delle affermazioni è giusta?

(A) Nel Seicento cominciò la guerra tra i due Comuni di Capri ed Anacapri, per la non facile regolamentazione dei reciproci diritti di giurisdizione civile ed ecclesiastica.

(B) Nel Settecento cominciò la rivalità dei due Comuni di Capri ed Anacapri, per la non facile regolamentazione dei reciproci diritti di giurisdizione civile ed ecclesiastica..

(C) Quisisana non è il primo albergo di Capri.

(D) Massimo Gorki era amico di Augusto Kopisch.

(E) Nella letteratura contemporanea due scrittori si dividono il primato della letteratura caprese: il tedesco Axel Munthe e l'isolano Edwin Cerio.

Compito 2. Leggi il testo ed scegli la risposta più adatta (una per ogni domanda).
Scrivi le lettere delle risposte sotto i numeri delle domande nel tuo foglio di risposte.

Già da prima della costruzione del Teatro San Carlo a Napoli, tra le disposizioni del re Carlo I di Borbone ci fu quella di limitare gli "intermezzi buffi" negli intervalli di opera seria, a favore di una coreografia che riprendesse i temi principali dell'opera rappresentata. All'apertura del San Carlo tale disposizione venne mantenuta, allargandosi successivamente ad interi spettacoli di danza, che portarono alla costituzione di una vera e propria "scuola napoletana" che andava via via affermandosi con la fama che il Teatro riscosse via via in Europa.

(5) Gaetano Grossatesta fu il primo coreografo del nuovo Teatro, e fu l'autore dei tre balli che accompagnarono l'opera inaugurale del San Carlo, l'*Achille in Sciro* di Domenico Sarro: uno venne eseguito prima dell'inizio dell'opera, un altro nell'intervallo e l'ultimo dopo la conclusione; i titoli erano: *Marinai e Zingari*, *Quattro Stagioni*, *I Credenzieri*.

7. Lo scopo principale del testo è

- (A) raccontare la storia del Teatro San Carlo
- (B) raccontare la storia del corpo di ballo del Teatro San Carlo
- (C) raccontare la storia degli spettacoli di danza in Europa
- (D) spiegare che gli "intermezzi buffi" non sono adatti per gli intervalli di opera seria

8. L'opera inaugurale del San Carlo si chiamava:

- (A) Marinai e Zingari
- (B) I Credenzieri
- (C) L' Achille in Sciro
- (D) Domenico Sarro
- (E) Quattro Stagioni

9. Secondo le linee 6-10, Gaetano Grossatesta fu...

- (A) l'autore dei balli: *Achille in Sciro*, *Marinai e Zingari*, *Quattro Stagioni* ed *I Credenzieri*.
- (B) l'autore di *Marinai e Zingari*
- (C) fratello di Domenico Sarro
- (D) l'autore dell'opera inaugurale del San Carlo
- (E) il migliore coreografo nella storia del Teatro San Carlo

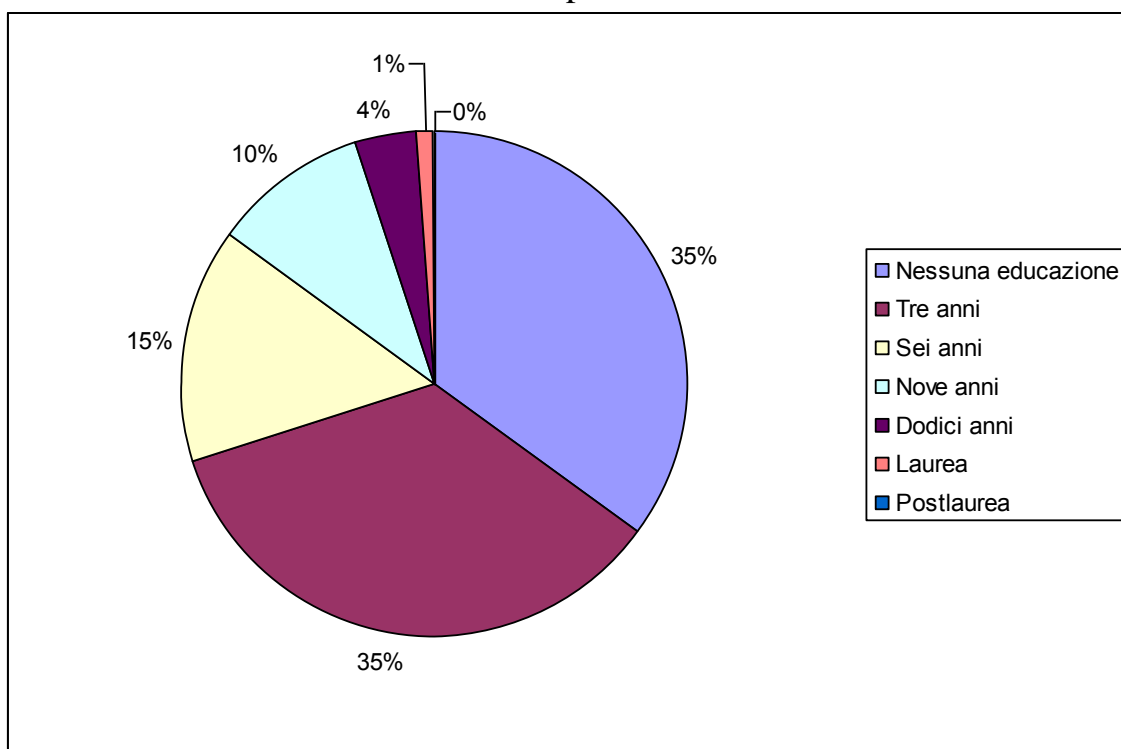
10. Secondo il testo, il re Carlo I di Borbone...

- (A) era padre di Domenico Sarro
- (B) era un amante dell'opera
- (C) viveva a Napoli
- (D) disprezzava gli intermezzi buffi
- (E) era un amante dell'operetta

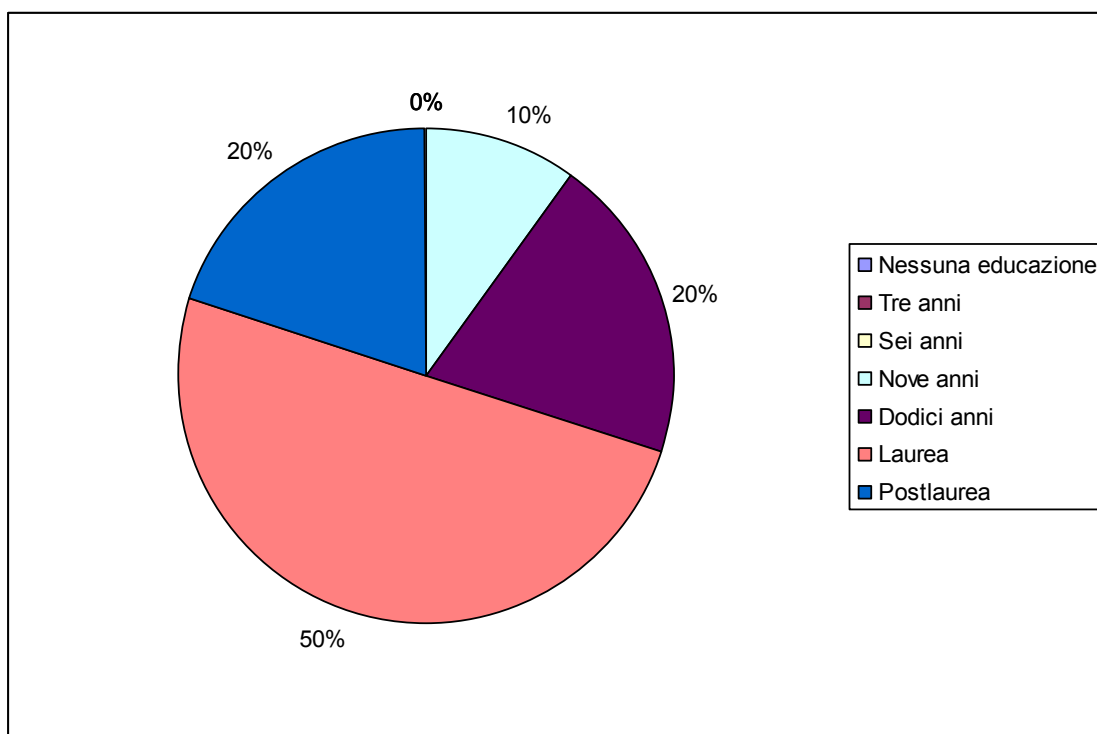
2. Scrittura

Scrivi una relazione dei cambi principali nell'educazione femminile in una zona di Europa dal 1945 al 1995. Devi scivere minimo 150 parole in 20 minuti.

Educazione femminile in una zona di Europa nel 1945.

Educazione femminile in una zona di Europa nel 1995.

3. L'uso della lingua

Compito 1. Per le domande 1-15, leggi l' articolo e decide quale parola è quella che manca in ogni spazio numerato. Scrivi le lettere delle risposte sotto i numeri delle domande nel tuo foglio di risposte.

La selezione degli animali domestici

Charles Darwin (1) ... la selezione degli esseri viventi nelle condizioni di vita selvatica, condizioni studiate nel corso del viaggio sul brigantino *Beagle*. Si tende a dimenticare, (2)..., che Darwin dedicò lunghi anni ed immensa attenzione alla selezione dei vegetali coltivati e degli animali domestici, tra i quali i riproduttori non sono scelti dalla prevalenza del più (3)..., che regola la riproduzione allo stato selvaggio, ma per scelta dell'uomo che preferisce un riproduttore ad un altro sulla base del vantaggio economico, come avviene per bovini e suini, o per mere (4)... estetiche, come accade per cani e colombi. Si può ricordare che nelle campagne inglesi era in corso, da alcuni decenni, la selezione in senso moderno delle razze di fondamentale interesse economico: bovini, ovini e suini.

Darwin dedicò la più (5)... considerazione all'(6)... degli allevatori dell'Isola, ed effettuò sulle loro procedure considerazioni fondamentali, che possono considerarsi la prima riflessione scientifica sul "miglioramento" degli animali allevati. Studiando l'opera degli allevatori del proprio paese, come quella dei colombofili e dei cinofili londinesi, lo scienziato britannico compose la propria opera più (7)...: *La variazione delle piante e degli animali in condizione di domesticità*.

(8)..., nella propria selezione, l'uomo altera radicalmente i meccanismi naturali, e produce (9)... viventi dai caratteri spesso opposti a quelli che avrebbe conservato la selezione naturale, lo scienziato britannico concepì i propri studi sugli (10)... della domesticazione come il complemento logico essenziale delle indagini sulla selezione naturale.

L'(11)... di questi studi non è riconosciuta da una parte cospicua degli autori delle opere su Darwin, che limitano la propria attenzione alle indagini sulla (12)... naturale, conservando in vita l'idea del maestro degli studi sulla selezione nelle condizioni di (13)... per la vita nella foresta.

Anche la grande (14)... per il Bicentenario di Darwin e che è stata curata da alcuni tra i massimi studiosi internazionali dedica un solo pannello agli studi di Darwin sugli animali domestici e, per di più, li fa apparire come assolutamente secondari. Per contro Antonio Saltini ha compiuto una analisi accurata della grande opera di Darwin su animali e piante domestiche, *The variation of animals and plants under domestication* per valorizzarne l'importanza di Darwin di (15)... degli studi sull'evoluzione, in condizioni sia selvatiche che domestiche, di tutti gli esseri viventi.

1	A ricercò	B studiò	C inventò	D vide
2	A senza dubbio	B inoltre	C invece	D malgrado
3	A adatto	B addatto	C bravo	D bello
4	A valorizzazioni	B decisioni	C opinioni	D considerazioni
5	A amorevole	B attenta	C gentile	D famosa
6	A opera	B lavoro	C studio	D selezione
7	A grossa	B voluminosa	C numerosa	D gigante
8	A siccome	B purché	C perché	D nonostante
9	A sistemi	B creazioni	C animali	D esseri
10	A origini	B conseguenze	C effetti	D risultati
11	A argomento	B importanza	C effetto	D opera
12	A selezione	B domesticità	C condizione	D riproduzione
13	A guerra	B lotta	C forza	D amore
14	A mostra	B fiera	C escursione	D conferenza
15	A storico	B scienziato	C scrittore	D fondatore

Compito 2. Per le domande 16-30 bisogna completare l'articolo proposto scrivendo la parola che manca accanto al numero corrispondente nel foglio delle risposte. Usa solo una parola in ogni risposta.

Pompei

Pompei ha origini **(16)**... quanto quelle di Napoli, infatti la *gens Pompeia* discendeva da uno dei primi popoli italici, gli Oschi. Solo dopo la metà del VII secolo a.C., un primitivo insediamento si stabilì sul luogo della futura Pompei: forse non un abitato vero e proprio, ma più probabilmente un piccolo agglomerato intorno al nodo commerciale che vedeva l'incrocio di tre importanti **(17)**..., ricalcate in piena epoca storica dalle vie provenienti da Cuma, da Nola e da Castellamare di Stabia

In quanto luogo di passaggio obbligatorio tra **(18)**... e sud, presto Pompei divenne una preda per i potenti stati confinanti, data la sua **(19)**... come nodo viario e portuale. Venne conquistata una prima volta dalla colonia greca di Cuma tra il 525 e il 474 a.C. Strabone riporta che Pompei fu conquistata dagli Etruschi, notizia che alla luce dei recenti scavi diventa sempre più attendibile. Nell'area del tempio d'Apollo e presso le Terme Stabiane sono stati **(20)**... numerosi frammenti di bucchero, alcuni addirittura con iscrizioni etrusche graffite; sempre nella zona delle Terme, inoltre, è venuta alla luce una necropoli del VI secolo a.C.

Le prime tracce di un abitato d'una certa importanza risalgono, a Pompei, al VI secolo a.C., anche se in questo periodo la città, ancora piuttosto piccola, non rivela l'esigenza di servirsi d'un piano regolatore e sembra il risultato di un aggregarsi d'edifici piuttosto disordinato e **(21)**...

Nel IV secolo Pompei si trovò coinvolta nelle Guerre sannitiche (al termine delle quali Roma rimase signora incontrastata di tutta la Campania) e si vide **(22)**... ad accettare la condizione di *socia* dell'Urbe, conservando comunque autonomia linguistica ed istituzionale. È al IV secolo che risale il primo regolare impianto urbanistico della città la quale, intorno al 300 a.C., ricevette la nuova fortificazione in calcare del Sarno.

Durante la seconda guerra punica Pompei rimase fedele a Roma, al contrario di molte altre città campane, e poté così conservare la sua parziale indipendenza.

Nel II secolo a.C. la coltivazione intensiva della terra e la conseguente massiccia esportazione di vino ed olio portarono nella città grande **(23)** ... ed un alto tenore di vita: basterebbe ricordare la ricchezza di alcune case ed il loro lussuoso **(24)**.... La Casa del Fauno, ad esempio, può rivaleggiare in ampiezza (quasi 3000 m²) persino con le più famose dimore reali ellenistiche.

Allo scoppio della guerra sociale (91 a.C.) Pompei fu alleata contro Roma, insieme ad altre città della Campania, nel tentativo d'**(25)**... la piena cittadinanza romana. Ma era impossibile resistere alla superiore forza militare di Roma. Ogni tentativo di resistenza risultò **(26)**... e ben presto la città cadde. Le vicende politiche e militari non influirono in maniera determinante sul **(27)**... e sull'intraprendenza commerciale dei Pompeiani (volta soprattutto all'esportazione dei vini campani) che interessava zone

anche molto remote. Per la salubrità del clima e l'amenità del **(28)**, la città ed i suoi dintorni costituirono anche un piacevole luogo di villeggiatura per alcuni ricchi Romani, compreso Cicerone che vi possedeva un fondo.

Le fonti sono piuttosto avare di notizie riguardo alla vita di Pompei nella prima età imperiale. Solo Tacito ricorda come un fatto **(29)**... la rissa avvenuta tra Nucerni e Pompeiani nel 59 d.C. nell'anfiteatro di Pompei, che spinse Nerone a **(30)**..., per dieci anni, ogni spettacolo gladiatorio.